

Nr 86.

Av fru Sjöström-Bengtsson m. fl., om ökad avsättning till lotterimedelsfonden.

Under 10:e huvudtiteln (punkt 110) i årets statsverksproposition föreslår departementschefen riksdagen att avsätta till lotterimedelsfonden för budgetåret 1950/51 ett anslag av 7 500 000 kr. Den utförliga och starka motiveringen till detta yrkande synes emellertid sikta på ett högre anslag än det oförändrade belopp, som förordas i själva hemställan. Föredraganden erinrar sålunda om 1938 års riksdagsbeslut, att behållningen av penninglotterirörelsen skall fördelas lika mellan den allmänna budgeten och den samma år beslutade lotterimedelsfond, varur bidrag utgår till vissa kulturella ändamål m. m., och erinrar vidare om att riksdagen redan fr. o. m. 1939 minskat avsättningarna till lotterimedelsfonden långt under den ursprungligen avsedda proportionen samt att i förslaget till riksstat för nästa budgetår inkomsten av lotterimedel beräknats till hela 75 milj. kr., varav drygt 27 milj. kr. tillkommit genom 1948 års höjning av lottsedelspriset. Den äskade avsättningen till lotterimedelsfonden för nästa budgetår skulle alltså uppgå till endast 10 % av statens totala inkomster på penninglotterirörelsen eller 15 % av de lotteriinkomster, som icke härröra från den särskilda skatt av 2 kr., som fr. o. m. maj månad 1948 pålagts alla lottsedlar. Det kan tilläggas, att under 10-årsperioden 1939—1949 statens inkomster på lotterirörelsen uppgått till i runt tal 334 milj. kr., medan avsättningarna till lotterimedelsfonden stannat vid 54,7 milj. kr. eller ca $\frac{1}{6}$ av den totala inkomsten mot i det ursprungliga principbeslutet avsedda 50 %.

Givetvis har denna för lotterimedelsfonden och dess supplikanter oförmanliga förskjutning varit betingad av statsfinansiella skäl, som varit starkare än de skäl, som kunnat åberopas för en generösare tilldelning till nämnda fond, som ju erbjuder den enda statliga stödmöjligheten för en lång rad behjärtansvärda kulturella och sociala ändamål. Likväl borde med den lättnad i vårt ekonomiska läge, som omvittnas i andra delar av årets statsverksproposition, en försiktig uppmjukning nu kunna ske av den restriktivitet, som hittills kännetecknat medelsbevillningen till lotterimedelsfonden, och ytterligare ett steg tagas i den riktning, som riksdagen beträdde i fjol, då den på statsutskottets rekommendation höjde det av Kungl. Maj:t begärda anslaget med $\frac{1}{2}$ milj. kr.

De starkaste argumenten för en ökad avsättning kunna hämtas ur propositionens egen motivering, vari påpekas, att trots den höjning, som kommit till stånd för innevarande budgetår, situationen alltjämt är sådan, att vid ingången av budgetåret 1950/51 ett icke obetydligt belopp kan väntas ha

blivit disponerat av anslaget för ifrågavarande budgetår. Enär de fasta anslagstagarna — teater och opera, vissa orkesterföreningar, konst- och sångarförbund m. fl., som erhålla regelbundna årliga bidrag — taga i anspråk över 6,5 milj. kr. av anslaget, blir det en knapp miljon kronor över för alla ändamål av mera tillfällig art och engångsnatur. Såsom föredraganden upplyser finnas emellertid framställningar inneliggande om bidrag av lotterimedel till ett belopp av över 7 milj. kr. En granskning av dessa framställningar ger vid handen, att ca $\frac{3}{4}$ av såväl ansökningarna som summan av de däri redovisade statsbidragsbehoven avse för landsbygden och de mindre städerna betydelsefulla ändamål, såsom folkhögskolor, hembygds- och ungdomsgårdar, teateranläggningar och konstköp. Departementschefen vitsordar också, att det skulle vara önskvärt att anslaget kunde höjas avsevärt.

Såsom statsutskottet påpekade i fjol, ha landsortens berättigade anspråk på stöd för kulturell verksamhet icke i tillräcklig grad tillgodosetts. Utskottet betecknade därvid en höjning av anslaget i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag som »oundgängligen påkallad». Enligt undertecknades mening är samma omdöme befogat i år. En höjning av anslaget för tillfälliga ändamål med $\frac{1}{2}$ milj. kr. och därvid i första hand för ändamål, som kunna främja den allmänna kulturella verksamheten på landsbygden och i de mindre städerna, skulle medföra en behöblig bättre balans mellan anslagsbehov och disponibla medel.

Med åberopande av det ovan anförda hemställes således,

att riksdagen måtte besluta att för avsättning till lotterimedelsfonden för budgetåret 1950/51 anvisa ett belopp av 8 000 000 kr.

Stockholm i januari 1950.

Anna Sjöström-Bengtsson.

Rickard Lindström.

Birger Andersson.

John Sandberg.
